

การพัฒนาหลักสูตรเตรียมความพร้อมด้านการคิดวิเคราะห์สำหรับเด็กปฐมวัย
โรงเรียนศิริราชภัฏรวิทยาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

กรองทิพย์ นามเนาวัล^{1*} วันเพ็ญ นันทะศรี² วาโร เพ็งสวัสดิ์²

Received : March 14, 2019

Revised : June 21, 2019

Accepted : August 1, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อสร้างหลักสูตรเตรียมความพร้อมด้านการคิดวิเคราะห์สำหรับเด็กปฐมวัย และ 2) หาประสิทธิภาพของหลักสูตรเตรียมความพร้อมด้านการคิดวิเคราะห์ สำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนศิริราชภัฏรวิทยาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร มี 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นที่ 2 การสร้างโครงร่างหลักสูตร ขั้นที่ 3 การประเมินและปรับปรุงโครงร่างหลักสูตร ระยะที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพและปรับปรุงหลักสูตร มี 2 ขั้นตอนดังนี้ขั้นที่ 4 ปฏิบัติการทดลองใช้หลักสูตร ขั้นที่ 5 ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2-3 โรงเรียนศิริราชภัฏรวิทยาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 34 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เตรียมความพร้อมด้านการคิดวิเคราะห์ สำหรับเด็กปฐมวัย ใช้วิธีการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน มุ่งเน้นการตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตร สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสถิติทดสอบที (t-test for dependent samples)

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสูตรเตรียมความพร้อมด้านการคิดวิเคราะห์สำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนศิริราชภัฏรวิทยาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มี 6 องค์ประกอบหลัก คือ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) เนื้อหา 4) การจัดประสบการณ์ 5) สื่อ วัสดุอุปกรณ์ 6) การวัดผลและประเมินผล
2. ประสิทธิภาพของหลักสูตรเตรียมความพร้อมด้านการคิดวิเคราะห์ สำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนศิริราชภัฏรวิทยาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า 1) ความรู้ความเข้าใจด้านการคิดวิเคราะห์ของเด็กหลังการใช้หลักสูตรเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กปฐมวัยสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 2) ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ อยู่ในระดับดี

คำสำคัญ (Keywords) การคิดวิเคราะห์, การพัฒนาหลักสูตร

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จังหวัดสกลนคร

² สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จังหวัดสกลนคร

e-mail: wanphen2516@windowslive.com

*ผู้พิมพ์หลัก e-mail: peangaor24@hotmail.com

THE DEVELOPMENT OF PREPARATION CURRICULUM FOR ANALYTICAL THINKING
FOR EARLY CHILDHOOD AT SIRIRATWITTHAYAKHAN SCHOOL UNDER THE OFFICE OF
SAKONNAKHON PRIMARY EDUCATION AREA 1

Krongthip Namnao^{1*} Wanpen nantasri² Varo pengswat²

Abstract

This research aims to: 1) develop an analytical thinking preparation course for early childhood and 2) find the effectiveness of the analytical thinking preparation course for early childhood at SiriratWitthayakhan School Under the office of SakonNakhon Primary Educational Service Area 1 This research is divided into two phases. Phase 1, which is curriculum development, comprises of three steps which are (1) study of basic information, (2) outline the curriculum and (3) assess and improve the curriculum. Phase 2 is evaluating the efficiency of the curriculum and improving the curriculum, consisting of two steps, which are (4) implementation of the curriculum and (5) evaluate and improve the curriculum. Target groups are kindergarten students, year 2-3, SiriratWittayakarn School under the Office of SakonNakhon Primary Educational Service Area 1, 2nd semester, academic year 2018. 34 students were selected by using purposing sampling method. Analytical thinking preparation course for early childhood was examined and evaluated by five experts, focusing on the suitability and consistency of the curriculum's components. The statistics used in the research were percentage, mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.) and t-test for dependent samples.

The study yielded the following results:

1. Analytical thinking preparation course for early childhood at SiriratWitthayakhan School under the office SakonNakhon Primary Education Area 1 consists of six main components: 1) Principles 2) Curriculum objectives 3) Content 4) Experience arrangement 5) Media materials and 6) Measurement and evaluation.

2. In terms of the efficiency of the preparation course for analytical thinking for early childhood at SiriratWitthayakhan School under the Office of SakonNakhon Primary Educational Service Area 1, it was found that 1) knowledge and understanding of analytical thinking of children after using the curriculum is higher than before using the curriculum with statistical significance at the level of .01 and 2) analytical thinking skills are at a high level.

Keywords : Analytical, Curriculum development

---

¹Education Degree in Educational Administrative Innovation, Faculty of Educational, SakonNakhonRajabhatUniversity

² Faculty of Educational, SakonNakhonRajabhat University e-mail: wanphen2516@windowslive.com

* Corresponding author, e-mail: peangaor24@hotmail.com

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ระบุไว้ว่า

รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย การจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางด้านการคิดของนักเรียน ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษาในมาตรา 24 (2) และ (3) ระบุไว้ว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียน เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

การคิดวิเคราะห์เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต การคิดวิเคราะห์เป็นพื้นฐานของการคิดทั้งหมด บุคคลที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จะมีความสามารถในด้านอื่นๆ เหนือกว่าบุคคลทั่วไป ทั้งทางด้านสติปัญญาและการดำเนินชีวิต เป็นทักษะที่ทุกคนสามารถพัฒนาได้ ซึ่งประกอบด้วยทักษะที่สำคัญคือ การสังเกต การเปรียบเทียบ การคาดคะเน การประยุกต์ใช้ การประเมิน การจำแนกแยกแยะประเภท การจัดหมวดหมู่ การสันนิษฐาน การสรุปผลเชิงเหตุผล การศึกษาหลักการ การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ทักษะการคิดวิเคราะห์จึงเป็นทักษะการคิดระดับสูง ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการคิดระดับสูง ทั้งคิดวิเคราะห์ญาณและการคิดแก้ปัญหา

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้สอนในระดับปฐมวัย จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาและเตรียมความพร้อมด้านการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนศิริราชูร์วิทยาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยการจัดประสบการณ์ที่นำเทคนิคกระบวนการต่างๆ เช่น กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งต่อประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย มุ่งเน้นให้เด็กได้ทดลองลงมือปฏิบัติได้ด้วยตัวเอง ซึ่งจะส่งเสริมให้เด็กเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่รู้จักวิธีการ จำแนก แยกแยะ แยกแยะ การจัดหมวดหมู่ของสิ่งของต่างๆ และการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลตามสภาพความเป็นจริงได้ จึงได้พัฒนาหลักสูตรเตรียมความพร้อมด้านการคิดวิเคราะห์ สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ได้มีวิธีการสอนหรือการจัดประสบการณ์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาและเตรียมความพร้อมด้านการคิดวิเคราะห์อย่างมีระบบซึ่งเป็นการปูพื้นฐานที่ดีให้กับเด็กในการเรียนระดับสูงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของงานวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างหลักสูตรเตรียมความพร้อมด้านการคิดวิเคราะห์ สำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนศิริราชูร์วิทยาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตรเตรียมความพร้อมด้านการคิดวิเคราะห์ สำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนศิริราชูร์วิทยาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาหลักสูตรด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย 2 ระยะ ระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตรเป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้สำหรับสร้างหลักสูตรเตรียมความพร้อมด้านการคิดวิเคราะห์ สำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนศิริราชูฏร์ วิทยาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน วิเคราะห์แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยจากเอกสาร ตำรา วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2 สร้างโครงสร้างหลักสูตร เป็นการนำข้อมูลพื้นฐานที่วิเคราะห์ได้ในขั้นตอนที่ 1 มากำหนดเป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ซึ่งองค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหา การจัดประสบการณ์ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และการวัดและประเมินผล ขั้นตอนที่ 3 การประเมินและปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ไปขอคำแนะนำจากประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข และดำเนินการตรวจสอบร่างหลักสูตรโดยประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของร่างหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมความสอดคล้องและให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำผลการประเมินมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่าร่างหลักสูตรเตรียมความพร้อมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.71$) และค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 จากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไขร่างหลักสูตรเตรียมความพร้อมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ระยะที่ 2 การประเมินประสิทธิภาพและปรับปรุงหลักสูตร การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้ เพื่อประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรเตรียมความพร้อม ซึ่งดำเนินการต่อจากขั้นตอนที่ 1 แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 4 ปฏิบัติการทดลองใช้หลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรเตรียมความพร้อมที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2-3 โรงเรียนศิริราชูฏร์ วิทยาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 34 คน โดยใช้แบบแผนการทดลอง The One-Group Pretest – Posttest Design ในรูปแบบนี้จะมีกลุ่มเป้าหมายกลุ่มเดียว แต่ถูกวัดหรือถูกสังเกตก่อนการทดลองและหลังการทดลองแล้ว นำคะแนนจากการทดสอบมาวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยโดยใช้การทดสอบค่าที (t – test แบบ Dependent) ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้ เป็นการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรเตรียมความพร้อม โดยการนำผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนด้านการคิดวิเคราะห์ของกลุ่มเป้าหมายก่อนทดลองใช้และหลังทดลองใช้หลักสูตร และนำผลการประเมินพฤติกรรมกรคิดวิเคราะห์ ปัญหาอุปสรรคในระหว่างดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้หลักสูตรเตรียมความพร้อมที่พัฒนาขึ้นมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผลการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรเตรียมความพร้อมด้านการคิดวิเคราะห์ สำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนศิริราชูฏร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรเตรียมความพร้อมด้านการคิดวิเคราะห์ สำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนศิริราชูฏร์ วิทยาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ได้ร่างหลักสูตรเตรียมความพร้อม มีองค์ประกอบของหลักสูตร 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) เนื้อหา 4) การจัดประสบการณ์ 5) สื่อ วัสดุอุปกรณ์ 6) การวัดและประเมินผล และโครงสร้างหลักสูตรเตรียมความพร้อม

พร้อม มีทั้งหมด 4 หน่วย ได้แก่ 1) การสังเกตและการจำแนก 2) การจับคู่และการเปรียบเทียบ 3) การจัดกลุ่ม 4) การเรียงลำดับ ใช้เวลาเรียนรวมทั้งสิ้น 16 ชั่วโมงและผลการประเมินความเหมาะสม และความสอดคล้องของร่างหลักสูตรเตรียมความพร้อม โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.71$) และมีค่าดัชนีความสอดคล้ององค์ระหว่งองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรเตรียมความพร้อม ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผลการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรเตรียมความพร้อมด้านการคิดวิเคราะห์ สำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนศิริราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จากการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความรู้ ความเข้าใจด้านการคิดวิเคราะห์ของเด็กหลังการใช้หลักสูตรเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กปฐมวัยสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความรู้ ความเข้าใจ ด้านการคิดวิเคราะห์ของเด็กระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรมจำนวน 34 คน

การฝึกอบรม	n	$\bar{X}$	S.D.	df	t	Sig
ก่อนฝึกอบรม	34	9.18	1.800	29	32.369**	0.000
หลังฝึกอบรม	34	18.26	1.693			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ผลการศึกษาการวิเคราะห์พฤติกรรมด้านการคิดวิเคราะห์สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ซึ่งประกอบด้วยทักษะการคิด 4 ด้าน พบว่า คะแนนทักษะการคิดในภาพรวมอยู่ในระดับดีเมื่อพิจารณาแยกเป็นทักษะการคิด ในด้านต่างๆ พบว่าอยู่ในระดับดีทุกทักษะโดยทักษะการคิด ด้านการเรียงลำดับ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่ 6.30 และทักษะการคิด ด้านการจัดกลุ่ม มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดที่ 5.52 รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ทักษะการป้องกันปัญหาเสพติด ของของนักศึกษาชั้นปีที่ 1

ทักษะการการคิด	N	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับคุณภาพ
การสังเกตการจำแนก	34	60	52.70	6.30	ดี
การจับคู่การเปรียบเทียบ	34	60	52.67	5.67	ดี
การจัดกลุ่ม	34	60	53.91	5.52	ดี
การเรียงลำดับ	34	60	54.91	6.08	ดี
ค่าเฉลี่ย	34	60	53.55	5.89	ดี

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรเตรียมความพร้อมด้านการคิดวิเคราะห์สำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนศิริราชวรวิหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาสรุปและอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า จากการนำข้อมูลพื้นฐานมาศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์จนได้องค์ประกอบของหลักสูตร 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) เนื้อหา 4) การจัดประสบการณ์ 5) สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และ 6) การวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับ Nicholls (1978 :17) Kerr (1989, p. 16); อ่าง บัวศรี (2542, หน้า 8); ศศิธร ชันดิธรางกูร(2550, หน้า 5); พงศ์ศรี ภักดีสุวรรณ(2550, หน้า 12); ชุตินา โขคมาเสริมกุล (2552, หน้า 14) และเพ็ญณี ทัพพะระ (2553, หน้า 22) และจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ได้กำหนดเนื้อหาของหลักสูตรเตรียมความพร้อมด้านการคิดวิเคราะห์สำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 4 เนื้อหา ได้แก่ 1) การสังเกตและการจำแนก 2) การจับคู่และการเปรียบเทียบ 3) การจัดกลุ่ม 4) การเรียงลำดับและจากการตรวจสอบหลักสูตรฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พบว่า ผลการตรวจสอบหลักสูตรเตรียมความพร้อมด้านการคิดวิเคราะห์สำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนศิริราชวรวิหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตรในแต่ละด้านสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือมีค่าความสอดคล้อง 0.80 ถึง 1.00 หมายความว่าองค์ประกอบของโครงสร้างหลักสูตรเตรียมความพร้อมมีความสอดคล้องกัน เนื่องมาจากผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรเตรียมความพร้อม โดยผ่านกระบวนการหาคุณภาพตามขั้นตอนโดยเริ่มตั้งแต่การตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้แก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ได้ทำการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรเตรียมความพร้อม นำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขให้หลักสูตรเตรียมความพร้อมสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จนสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของนักการศึกษาหลายท่านที่ได้พัฒนาหลักสูตรแล้วพบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ สามารถเพิ่มพูนความรู้ แก่ผู้เรียนได้ เช่น สมพร หลิมเจริญ (2552, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จริญญา ไสลบาท (2555, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรบูรณาการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเขาหิน ตามแนวทฤษฎีการสร้างสรรคด้วยปัญญา และเพชรปานิ อินทรพานิชย์ (2560, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลสกลนคร

2. ผลการประเมินประสิทธิภาพของการพัฒนาหลักสูตรเตรียมความพร้อมด้านการคิดวิเคราะห์สำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนศิริราชวรวิหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยผลจากการทดลองใช้หลักสูตรเตรียมความพร้อมกับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2-3 โรงเรียนศิริราชวรวิหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 34 คน ภายหลังจากการทดลองใช้หลักสูตรเตรียมความพร้อม นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ความเข้าใจด้านการคิดวิเคราะห์ หลังทดลองใช้สูงกว่าก่อนทดลองใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีพฤติกรรมด้านการคิดวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี สรุปได้ว่าหลักสูตรเตรียมความพร้อมที่ผู้วิจัยได้พัฒนาและสร้างขึ้นครั้งนี้ ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมด้านการคิดวิเคราะห์ ทำให้นักเรียนได้ความรู้เพิ่มขึ้นจากเดิม นอกจากนี้ในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ได้นำกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม เทคนิคการระดมสมอง การเรียนรู้จากตัวแบบเชิงสัญลักษณ์ประเภทสื่อ รูปภาพ ของจริง เน้น

ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจึงทำให้นักเรียนมีความรู้ มีพฤติกรรมด้านการคิดวิเคราะห์ที่ดีขึ้น ซึ่งผลจากการทดลองใช้หลักสูตรเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับการศึกษาของ สมพร หลิมเจริญ (2552, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรญา วัชรระสังกาศ (2559, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจ ด้านการคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียนหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พรทิพย์ อ้นเกษม ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์สำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์ พบว่า 1) กลุ่มทดลองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) กลุ่มทดลองมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์หลังการฝึกอบรม 3) กลุ่มทดลองมีทักษะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์หลังการฝึกอบรมอยู่ในระดับดีมาก และเพชรปภาณี อินทรพาณิชย์ (2560, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลสกลนคร พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยหลักสูตรเสริมมีทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1. หลักสูตรเตรียมความพร้อมด้านการคิดวิเคราะห์ สำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนศิริราชบุรีวิทยาคาร ใช้เพื่อเตรียมความพร้อมและส่งเสริมความคิดด้านการคิดวิเคราะห์ โดยมีการบูรณาการการเรียนรู้คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ หากครูผู้สอนจะนำหลักสูตรนี้ไปใช้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ ควรปรับเนื้อหาสาระ สถานการณ์ให้เหมาะสมกับระดับชั้น

1.2 ในขณะที่ดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรเตรียมความพร้อม ครูผู้สอนควรสร้างบรรยากาศในการเป็นกัลยาณมิตรให้ความช่วยเหลือในทุกกรณี ให้ความสำคัญกับความคิดของนักเรียนทุกคนรวมทั้งความคิดที่แปลกแตกต่างจากเพื่อนๆ หรือจากที่ครูกำลังคิด มีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดอย่างอิสระ คอยกระตุ้นช่วยให้นักเรียนทุกคนได้แสดงความคิดเห็น และให้แรงเสริมทางบวกเพื่อให้นักเรียนไม่รู้สึกเบื่อหน่าย และมีความเชื่อมั่นในตัวเอง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรเตรียมความพร้อมด้านการคิดวิเคราะห์ สำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งเด็กในวัยนี้เป็นก้าวแรกที่เด็กเริ่มเข้าศึกษาในระบบโรงเรียนหากได้มีการส่งเสริมด้านการคิดจะช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาศักยภาพทางการคิดให้สูงขึ้น จึงควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรเตรียมความพร้อมด้านการคิด สำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป เช่น การคิดอย่างมีเหตุผล การคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา เป็นต้น

2.2 ควรนำวิธีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรเตรียมความพร้อมนี้ ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรเตรียมความพร้อมในด้านอื่นๆ เพื่อพัฒนาความสามารถของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนหรือในสถานศึกษาเอกชน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพฯ: ชุมชนสมทกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ฟุ้งศรี ภัคทีสุวรรณ. (2550). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอาชีพจากรสาน เชิงธุรกิจโดยยึดชุมชนเป็นฐาน**.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จริญญา ไสลบาท (2555, ตุลาคม 2555-มีนาคม 2556) **การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเขาหิน ตามแนวทฤษฎีการสร้างสรรคด้วยปัญญา**.
วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ปีที่ 7 (ฉบับที่ 1) หน้า 79. ชลบุรี: มหาวิทยาลัย
บูรพา.
- ชุตินา โขคมาเสริมกุล. (2552). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
สำหรับครูวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- จ่าง บัวศรี. (2542). **ทฤษฎีหลักสูตร**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์.
- เพ็ญณี ฟูไเราะ. (2553). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องประเพณีท้องถิ่นของไทพวน สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ลพบุรี:
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- เพชรปณี อินทรพาณิชย์ (2560, มกราคม-เมษายน). **การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิด
วิเคราะห์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลสกลนคร**. **วารสาร
มหาวิทยาลัยนครพนม ปีที่ 7 (ฉบับที่ 1) หน้า 99**. นครพนม: มหาวิทยาลัยนครพนม.
- ศศิธร ชันดิธรากร. (2550). **หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร**. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา, สำนักงาน. (2554). **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
ปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่ง
ประเทศไทย.
- สมพร หลิมเจริญ. (2552). **การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่
2**. ปรินญาพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Kerr, J. F. (1989). *Changing the a Curriculum*. London: University of London Press.
- Nicholls, A.(1978). *Developing a Curriculum*. London: Cox and Wyman.
- Tyler, R. W. (1989). *Basic principle of curriculum an instruction*. Chicago: University of Chicago
Press.